

## Stopiņu novada jostas aušana

# Stopiņu novada jostas aušana, novada iedzīvotāju un viesu dāvana Stopiņu novadam 125 gadu jubilejā, 2011.gada 17.oktobris - 2012.gada 31.jūlijs

### Stopiņu novada jostas ceļš 21. gadsimtā

„Josta ir ceļš, ne cilvēks, ne novads bez ceļa būtu tukšinieks, Stopiņi izvēlējās spēcīgu – jostu ceļu. Lai Jūsu ceļš ir ne tikai gaišs, bet arī spožs!”(Janīnas Kursītes vēlējums stopiņu audējiem, 2012. gada 6. augustā).



Ar šādu novēlējumu tika sumināts kuplais Stopiņu novada 125.gadadienai vēltītais jostas noņemšanas pasākuma dalībnieku saiets. Ideja dzima 2011.gadā novada garīgajā krātuvē – bibliotēkas darbinieku kolektīvā. Sākumā kā domas pavediens, līdz dziļi sirdī izlolots šis kopdarbs ir tapis, kā dāvana Stopiņu novada 125. gadadienai. Ideja bez cilvēku sirds līdzdalības nekad nebriedina augļus, tikpat ir vajadzīgs spēcīgs iedvesmojošs cilvēciskais faktors un šo ideju nesēja un kopēja Stopiņos ir Ulbrokas bibliotēkas vadītāja Daiga Brigmane.

„Daiga, Jūsu smaidis dara gaišu visu, kas Jums ir apkārt. Varbūt tāpēc Jums apkārt ir tikpat daudz sirsnīgu, gaišu seju, ka Jūs pati esat gaiša. Gudrība un spēks ir gan grāmatās, bet bez

gudriem cilvēkiem grāmatas stāvētu dīkā.” Tā teikts Janīnas Kursītes ierakstā Ulbrokas bibliotēkas Viesu grāmatā, 2012. gada 6. augustā.



Laikā, kad Latvija pārdzīvo daudzu cilvēku aizbraukšanu no dzimtās vietas ir radies pretējs process – vienotība, kopā sanākšana un radīšanas prieks. Prieks par novadu, kurā tu dzīvo un kuram vari dot savu sirds artavu. To nenosaka likumi, noteikumi, bet gan tikai paša vēlme un griba. Latvietis vienmēr ir nedaudz klusētājs un malā stāvētājs, šoreiz notiek pretējs process. Ziedošajā un smaržojošā vasarā ik novadā notiek ciemata vai pilsētas svētki, kas rāda Rīgai, arī mēs varam, ja gribam. Un tas ir labi, tas vieno un priecē, un papildina latviskuma apcirkņus.

Jostas aušana Stopiņu novadā deva garīgu potenciālu nākotnei, jo tas taču paliks novada muzejā, šis 427 cilvēku kopējais devums. Turklāt nemateriālās kultūras sevišķa iezīme, iespējams, tikai Stopiņos radusies, aušanā piedalījās latvieši, krievi, poļi, slovēņi un pat turki. Šis pasākums ir izskanējis ārpus novada robežām un tas ir labi, jo cilvēkmīlestība vieno un patriotisms nav tikai imitācija, tas rada lepnumu par vietas piederību. Tikpat paliks piemiņa mīļajiem, piemēram, Gustavs Pētersīlis savu ieausto ornamentu veltīja audējai un vecmāmiņai, kas nu jau atdusas kapu kalniņā. Katrs, neatkarīgi no vecuma ir ielicis jostas aušanā savu domu pavedienu (Jadvigai Deksei ir 90 gadu), kas veido tiltu uz nākamo paaudzi un briedina latviskuma identitāti. Pašapziņa, kas tik ļoti šajā laikā vajadzīga latvietim ir stiprināta ar jostas krāsainajiem dzīpariem un ornamenta maģisko spēku, ko pasākumā zinoši un uzskatāmi klāstīja literatūrzinātniece Janīna Kursīte. Katrs varēja padomāt, kāpēc izvēlēties tieši šādu ornamentu un kādu domu spēku ielicis kopējā enerģijas kamolā, kur ornamenta veidotā secība zināmā mērā turpina Stopiņu novada stāstu par senatni un tagadni.



Haralda Burkovska vadītais pasākums ritēja ar smaidu saulainajā vasaras vakarā, humoru un deju kolektīva „Stopiņš” raitajā dancī, paspilgtinot retos tumšos mākoņus, kurus dalībnieku cilvēkmīlestības starojums aizgaiņāja un lietus lāses atkāpās no jaukās dārza oāzes. Viss bija tik enerģētiski uzlādēts ar gaišām domām, ka ikviens guva gandarījumu.

Vidēji viens raksts 10 cm, tomēr sajūta, kā pēc liela un labi padarīta darba.

Jaunākajam audējam bija četri gadi (Mona Luīze Vītoļiņa, Zanda Vērdiņa un FilipsBībers), piedalījās gan ģimenes, gan draugi un radi. Kāds atnāca pat savā kāzu jubilejā izpildīt šo goda rituālu! Kopumā rakstu veidoja 239 sievietes un 58 vīrieši, bet toties puīši bija 65 un meitas arī 65! Dažs labs pat gribēja vēlreiz piedalīties, daudzi pie stellēm sēdās savā mūžā pirmo reizi, tieši tāpēc gandarījums vēl jo lielāks. Tieši pašmāju izcilā meistarība gan Haralda Kurzemnieka meistardarbs steļļu veidošanā, gan Baibas Kurzemnieces izcilais prāts, neizmērojamā pacietība, pedagoģiskā meistarība visos aust gribētājos raisīja radīšanas prieku.

Pasākuma norisei savu pateicību izteica Latvijas Kultūrizglītības un nemateriālā mantojuma centra tradicionālās kultūras eksperte lietišķajā mākslā Linda Rubena, kuras vēstījumu nolasi ja Haralds Burkovskis. L. Rubena atzinīgi novērtēja novada tautas jostas tapšanu un kopības stiprināšanu un pašapziņas celšanu, kas šobrīd ir sevišķi nepieciešams ikvienam.

Amatu prasmes – modernais un mūsdienīgais laika zīmju vēstījumā, tehnoloģijas laikmeta iezīmes un atbalstītāju individuālā attieksme, filozofiskā un nacionālā laikmeta liecība, tas viss ir Stopiņu novada devums nemateriālās kultūras mantojuma kopējam pūram. Lai tas zaļo un aug!

Stopiņiete un notikumu dalībniece, Vita Banga, 2012.gada 6.augusts

### **Ar Stopiņu novada jostas noņemšanu no stellēm atklāti "Stopiņu novadam 125" svētku pasākumi**

2012.gada 6.augustā tika pielikts punkts darbam, kas aizsākts pirms 9 mēnešiem - no stellēm noņemta Stopiņu novadam veltītā josta, kuras aušanā piedalījās daudzi, jo daudzi novada iedzīvotāji un viesi, no tuvām un tālām zemēm.

Ar Stopiņu novada jostas noņemšanu no stellēm tika ievadīti Stopiņu novada 125.gadskārtai veltītie svētku pasākumi, kas turpināsies no 20. līdz 25.augustam.

Apskatot Stopiņu novada jostu, profesore Janīna Kursīte atzina, ka tā ir ļoti spēcīga un drosmīga josta, gan krāsu, gan rakstu salikuma ziņā. Šī josta Stopiņu novadu simboliski pasargās no visām likstām un nelaimēm.

Pasākuma dalībnieki jostu mērīja vairākās mērvienībās. Stopiņu novada jostas garums ir: 59 olektis, 33 "kursītes" un 37 metri.

Tomēr, garums nav galvenais, galvenais ir tas, ka jostas aušanā roku ir pielikuši 427 cilvēki.

Paldies idejas autorēm, paldies visiem audējiem, kas ļāva šai idejai realizēties dzīvē. Un īpašs Paldies Baibai un Haraldam Kurzemniekiem, Daigai Brigmanei un Ārijai Vītoliņai par sirdsdegsmi un ieguldīto laiku un idejām jostas tapšanas procesā! Paldies visiem par atbalstu, kas padarīja jostas aušanu iespējamu.

Stopiņu novada pašvaldība (07.80.2012.)

### **Ainārs Lāčgalvis - icaustais raksts Stopiņu novada jostā kā daļa no sirds**

Nu jau tāds neliels laika sprīdis ir pagājis no tā saulainā maija vakara, kad man bija tā vienreizējā iespēja piedalīties mūsu novada 125. gadadienai veltītās jostas aušanā... , taču es joprojām emocionāli nedaudz vēl esmu tā visa iespaidā...

Kad 9. maija vakarā pavisam nejauši uzzināju, ka notiek šāds pasākums, kā novada jubilejas jostas aušana un ka tajā savu dalību var ņemt ikviens ar novadu saistīts cilvēks, bija pats par sevi saprotams ka arī man pie tā ir sava roka jāpieliek... Un jāpieliek ir vairāku iemeslu dēļ...

Pirmkārt jau gandrīz 20 savas dzīves gadus esmu pavadījis Ulbrokā... Un tie bija bērnības un jaunības gadi, kuri visvairāk iespiežas katra cilvēka atmiņā uz visu mūžu un tā ir arī ar mani... Biju klāt un redzēju kā Ulbroka auga un veidojās... un iepazīnu cilvēkus... brīnišķīgus cilvēkus... Man tajā laikā likās ka visi Ulbrokā viens otru pazina un zināja un visi dzīvoja kā liela ģimene... un Rīga tajā laikā likās tik tālu...

Otrkārt, tas ir jādara manas mammas, papa un brāļa dēļ... Manu mīlo, bet nu jau aizsaulē esošo dēļ... Jo arī viņi visi bija ļoti, ļoti cieši saistīti ar Ulbroku, ar novadu... ar brīnišķīgajiem cilvēkiem... ar notikumiem... ar laiku...

Un treškārt... Faktiski nekur jau es tālu prom no tā visa neesmu... Dzīvoju kaimiņu novadā, man joprojām ir ļoti ciešas saiknes ar Ulbroku, šeit dzīvo mana meitiņa, radiņi... un kapos atdusas mani mīļie...

Un tā nu sanāk, ka šobrīd tikai es varu ielikt šajā jostā kaut daļiņu to savas ģimenes locekļu likteņgaitu, kuri paši diemžēl to vairs nevar izdarīt... Un tādēļ es nevarēju tur nebūt...

Liels paldies Jums abām par jauko uzņemšanu... pie jums tajā vakarā bija tik mājīgi... un saulaini... un silti... un gribējās lai tas viss tik ātri nebeidzas... Bet nu tā tas vienmēr ir, ka arī viss jaukais reiz beidzas... Kaut gan es ceru, ka nekas nav beidzies... ka josta joprojām turpina augt rakstu pa rakstam, un ka 25m atzīme (kurai tajā vakarā pārkāpām...) jau ir krietni vēsturē...

Es esmu pārliecināts, ka vienreizējais krāsu salikums, mūsu tautas unikālie raksti un katra ieaustās pozitīvās domas un emocijas (jo visi kas piedalījās darīja to labprātīgi un ar visvislabākajām domām) vēl pēc daudziem, daudziem gadiem stāstīs cilvēkiem par šodienu, par šo laiku... par šo novadu un par brīnišķīgajiem novada cilvēkiem... kuri sava novada jubilejai par godu visi kopā izveidoja šo unikālo dārgumu... Un stāstīs arī par Jums, Daiga un Baiba, jo Jūs abas esiet tikpat vienreizējas kā šī josta... ar to, ko jūs esiet šīs lietas labā izdarījušas...

Vēlreiz gribu pateikt mīļu paldies Jums, Daiga un Baiba par jauko 18. maija vakaru, par to nesavtīgo darbiņu, ko jūs dariet un lai Jūs vēl ilgi priecē un sirdi silda tās visas labās un jaukās domas, kas ir pavadījušas katru ieausto rakstu mūsu visu lolotajā brīnumā...

Cieņā, Ainārs Lāčgalvis, /nu jau 26 gadus salaspilietis, bet dziļi sirdī... un jaukajās atmiņās - vienmēr jūsējais/  
(07.06.2012.)

### **Pārdomas jostu darinot „Mūžu dzīvo, mūžu mācies”**

Jostu aušanas process ir izraisījis gan jautras, gan nopietnas pārdomas katrā aust gribētājā. Un man gribas ieskatīties šajos secinājumos un iepazīstināt ar tiem jūs - lasītājus. Mēs visi esam aizņemti savos ikdienas darbos un nedarbos. Visi kaut kur steidzamiem un strādājam līdz pagurumam. Katram savi prieki, savas rūpes un bēdas. Cik maz mums laika, lai apstātos un ieklausītos vai vienkārši pabūtu kopā. Un beidzot ir pasākums, kurā varam vienlaicīgi gan ieklausīties, gan būt kopā, gan celt savu pašapziņu, apgūstot jaunas prasmes. Tas ir patriotisks pasākums, kurš veltīts Stopiņu novada 125. gadadienai. Mīkla vēsta - liela gara tēva josta nevar pūrā salocīt. Tās atminējums - ceļš.

Stopiņu novada josta ir mūsu kopīgais ceļš uz vienotību un Tēvzemes mīlestības apliecinājums. Tas ir ceļš, kurā mēs piesēžam ceļmalā, ieklausāmiem putnu dziesmā un pakavējamies atmiņās, un pārdomās. Mēs satiekam un ieklausāmiem novada cilvēkos. Kāds teicis, ka „šeit ir tāds miers, ka nav vajadzīgas nekādas meditācijas, var atslēgties no ikdienas stresa. Kāds cits- „žēl, ka rīt atkal jāiet par ārstu strādāt” vai „tas ir kaut kas vairāk kā narkotika”.

Un ir kāds, kurš mūs ved pa šo ceļu. Tā ir Ulbrokas tautas lietišķās mākslas studijas daiļamata meistare Baiba Kurzemniece. Viņa ikdienā ir blakus ikvienam šī ceļa gājējam gan ar labu vārdu, gan gudru padomu, mācot aust šo svētku jostu.

Cilvēks vienmēr ir tiecies atvieglot pārvietošanāsun arī darba procesus. Stelles ir ļoti sens darba galds. Sākumā bija tikai aužamie rāmji ar akmentiņiem, kuri iekārti diegos, kurosar rokām ielocīja aužamo materiālu. Tiem sekoja gobelēnu rāmji, trizuļu stelles ar ritentiņiem, kurās iekāra nīšu kārtas. Tad radās sviru stelles un ļoti sarežģīta starpnieku un nīšu kārtu sistēma ar zināmā kārtībā savērtiem diegiem. Daudzās paminas ar zināmu minumu secību zem kājām. Bet dažkārt gudri meistari mēdza arī atvieglot šo sarežģīto auduma iekārtošanu, izveidojot velkamo ierīci un pievienojot to stellēm, lai ar rokām un, ievērojot numerāciju, izcilātu vajadzīgo auduma zīmējumu.



Inženieris ir radošs progresā virzīts cilvēks. Un tā, būdams sirsnīgs vīrs, kurš dara visu, lai atvieglotu savai sieviņai aušanas procesu aužot jostas, iepazīstoties ar stellēm un velkamo ierīci, Haralds Kurzemnieks 1992. gadā nolēma apvienot šos abus aušanas pamatprincipus vienā darba galdā - jostu aužamās stellēs ar stacionāru velkamo ierīci. Tas darba procesu padara tādu, kurš nevisnobiedē ar savu sarežģītību, bet gan ieinteresē pat tos cilvēkus, kuriem nekad prātā nav nācis austvai nodarboties ar rokdarbiem.

”tās nav stellītes, tas ir miljons”, „tās jau nav stelles, tās ir ērģeles”, „nu jūsu vīram cepuri nost..tādu mašīnu uztaisīt”, „nemaz nav tik slikti..es jūtos kā mašīnā un es šito mašīnu sāku saprast”, „Nobeļa prēmiju tam, kas izdomājis šo tehnoloģiju”, „cik interesanta sistēma stellēs..gribu teikt, es jau azartā iegāju”, „uz laukiem es redzēju stellītes, bet bez tiem pulkšīsiem..atgādina datoru”, „es domāju, ka pa dziedziņam jāuzlasa, bet tagad saprotu, ko Haralds izdarījis..vispār jau tas tavš vīrs varēja izdarīt tā, lai nav pat tās tapiņas jārausta..”, „drīz visi Stopiņi būs Jūsu vīram pateicīgi par stellītēm”, „smuka padarīšana, bet nav tik vienkārši”.

Tāpēc lieti noder Baibas pacietība unapbrīnojama un nenovērtējama ir viņascilvēkmīlestība. Ikvienam aust gribētājam viņa ir blakus gan plānotajās, gan neplānotajās nodarbību dienās. „Vajag tik klausīt skolotāju” un „prieks par lielisku pedagogu”, „es paļaujos uz tevi..un tik saki nospied kāju,tad to kāju..un tad jau viegli..”, „ideja tiešām laba..un, ja ir vēl kāds, kas to palīdz realizēt”, „cik labi, ka viss priekšā ir uzrakstīts,viss izdarīts”, „apbrīnoju pedagoga

māku un Jūsu pacietību”, „Jums arī vajadzīga zirga pacietība, visu laiku te”, „Jūs neaptverat, cik svētīgu darbu jūs darāt”, „cik labi, ka darām divatā citādi secība sajūk”- tās ir visvairāk dzirdamās atziņas aušanas procesā. Cik daudz apslēptu talantu ir mūsos. Un šī ir iespēja izpētīt sevi, un pašapliecināties jaunās radošās izpausmēs. ”Kā Jūs te mākat uzmundrināt, čut ne ģēnijs te strādā”, „re kā es pabeidzu, un nav štruntīgi”, „re kāds smuks (raksts)veidojas”, „ja kāds senāk būtu teicis, ka es audīšu, neviens neticētu”, „it kā pa jokam, bet tik smuki sanāk”, „emocionāli skaists mirklis...vēsturisks moments..”, „ interesanti izdarīt kaut ko tādu, ko nedaru ikdienā”, „varbūt no manis vēl iznāks audējs..”

Dievs dod pacietību ikvienam, jo arī tautas mākslas studijas dalībnieki cer uz jaunu cilvēku ieinteresētību aušanas nodarbē. Aušana ir vilinoša un interesanta nodarbe. ”Johaidī, taisni teikšu, ka iepatikās tā, ka pat pīpēt negribas”, „šī ir baigā relaksācija, un, ka tu redzi savu darbiņu.. tagad es sāku saprast tās audējas”..

Bija arī citi, kas varēja ar lepnumu teikt „es esmu dzimusi zem stellēm”, „kā bērnu spēlīte..vai jau cauri .. ļoti žēl ..



Tā ir josta, kura uzrunās gadu desmitiem un gadu simtiem mūsu novadabērnus un bērnu bērnus. Un audēju atziņas ar ierakstu piezīmju grāmatā ir patiesi no sirds izteiktas. Tie nav uzdoti jautājumi, tās ir mirkļa emocijas un to uzliesmojums. ”Šī bija jaukāka diena manā Ulbrokas bibliotēkā”, „ no visas sirds vēlu labu Stopiņu novadam”, „cik jauki, ka mans darbiņš arī tur iekšā”, „es varētu te nākt katru dienu to darīt”, „no sākuma bija bail, negribējās, bet tagad žēl –tūlīt būs cauri”, „Paldies par prieku”, „šādu aušanu vajadzētu atkārtot biežāk”... un tik daudz vēl neatklātā!

Lasot visus šo cilvēku izteikumus un domufragmentus, man gribas teikt „Mums biežāk jādara kopīgi darbi, jābūt vienotiem ikvienā nodarbē gan svētkos, gan talkās, gan vaļaspriekos, jo tas mums dod spēku dzīvot pilnvērtīgu dzīvi un apzināties, ka ikviens cilvēks mūsu zemītē un novadā ir svarīgs” .

Viesi un novada iedzīvotāji laipni aicināti darināt un turpināt kopīgo rakstu ceļu, neapstājoties pie 20 metru robežas, bet atklājot radišanas un vienotības prieku vēl nezināmajā! Uz tikšanos Ulbrokas bibliotēkā pie Baibas un Daigas!

Ārija Vītoļiņa,  
Tautas lietišķās mākslas studijas „Ulbroka” vadītāja (26.03.2012.)

**Aicinām piedalīties novada jostas aušanā Stopiņu novada ļaudis! (11.2011.,  
”Tēvzemīte”)**

Aicinām piedalīties novada jostas aušanā. Tā būs jūsu kopīgā dāvana novada 125. gadadienā. Lieciet lietā savas prasmes un apgūstiet jostas aušanas pamatus un rakstus Tautas lietišķās mākslas studijas “Ulbroka” tautas daiļamatmeistas Baibas Kurzemnieces vadībā. Katrs no jums ir aicināts ieaut vienu raksta elementu no mūsu sagatavotā vai pašradītā raksta, kas sastāv no 23 rakstu diegiem. Nāciet, sākot ar 17. oktobri, pirmdienās un ceturtdienās no plkst. 16.00 līdz 19.00 vai pēc jūsu iespējām citā saskaņotā laikā, sazinoties ar Ulbrokas bibliotēkas vadītāju Daigu Brigmani tālr.67910503, 26590932 (Institūta ielā 1, LLU LTZ Institūta 2. stāvā).

Tiks gaidīts un apmācīts ikviens – liels vai mazs – Stopiņu novada iedzīvotājs.

Lai mūsu domas un darbus vieno labi padarīts kopīgs darbs! Būs iespēja atstāt arī rakstisku vēlējumu savam novadam, veicot ierakstu Vēlējumu grāmatā. Izkopsim latviskās tradīcijas rudens un ziemas vakaros, pulcējoties amatu prasmju apgūšanai aušanā!

TLMS “Ulbroka” vadītāja Ārija Vītoļiņa, Ulbrokas bibliotēkas vadītāja Daiga Brigmane

*Informācijas izmantošanas, citēšanas, pārpublicēšanas gadījumā atsauce obligāta.*